

BLACKBIRD

David Harrower

Vertaling Tom Kleijn

© David Harrower 2005, Casarotto and Associates Ltd, Waverley House, 1-12 Noel Street, London W1F 8GQ

© Copyright Nederlandse vertaling: Tom Kleijn 2006

UNA, achter in de twintig. Jas, jurk, handschoenen; heeft een tas bij zich
RAY, midden vijftig. Broek, overhemd, stropdas. Een mobiele telefoon aan zijn riem.

In een ruimte waar een lage tafel, een paar stoelen, een paar lockers staan.
De deur is dicht.

Een vuilnisbak met klapdeksel, vol afval.

Op de vloer, rond de stoelen, nog meer achtergelaten afval, merendeels verpakkingen met daarin nog zichtbare resten voedsel.

Een langwerpige matglazen raam waarachter men af en toe mensen langs ziet lopen.

UNA Een schok.

RAY Natuurlijk

Ja.

Nou

Pauze.

UNA En

RAY Wacht.

Pauze.

Hij loopt naar de gesloten deur, zet hem een stukje open.

UNA Je was druk.

RAY Ja.

UNA Ze

RAY Ik ben nog steeds druk.

Ik was met een van de

van onze managers.

We zijn nog bezig.

Ze

Dus ze zouden me

Ze zullen me roepen.

Ze zullen me komen halen.

Ik ben nog nodig.

UNA Hebben ze geen huis?

RAY Huis?

UNA Buiten.

RAY Ik begrijp niet

UNA Om naar toe te gaan.

Een thuis om naar toe te gaan.

Ze werken nog steeds.

Het is laat.

RAY We zijn zo klaar.

Ze zullen zo gaan.

Er kwam nog een bestelling binnen en

natuurlijk

maar die moet nog afgehandeld worden maakt niet uit hoe laat.

En laat is

Tijd speelt geen rol.

We moeten de bestelling afhandelen en dan wegsturen.
We hebben een heel korte levertijd.

UNA Gaan ze naar huis wanneer jij het zegt?
RAY Nee.
Maar ik, ik zorg ervoor dat alles
wanneer het werk klaar is.
Ik moet daarvoor zorgen.

UNA Maar wat maken jullie dan eigenlijk hier?
RAY Het is
Tandtechnisch.

UNA Omdat
RAY Soms ook farmaceutisch.
UNA die naam op de voorgevel.
Geen idee.
Zoals van die laagbouw waar je langs komt
waar ik langs kwam
op de snelweg, op weg hierheen.
Van die laagbouw, altijd maar een verdieping en je, je
buiten staan auto's geparkeerd
geen benul wat er binnen gebeurt.
Alleen een digitaal klokding aan de buitenkant dat de temperatuur
aangeeft.
Dit is net zoiets.
De slagboom bij de poort.

Ray begint wat rommel op te rapen.

RAY Eet je hier?
RAY Nee.
Niet hier.
Ik niet.
Het personeel.

UNA Ze zouden het niet zo moeten achterlaten.
De vloer.

Hij brengt de rommel naar de vuilnisbak.
Die is veel te vol.

Hij propt het in de vuilnisbak.
Waar eet jij?

RAY Ben je in je eentje?
UNA Ja.
Je bedoelt alleen?

RAY Ja.
Alleen jij.

UNA Ja.
RAY Kun je me zeggen waarom je hier bent?
Waarvoor je hierheen bent gekomen?

UNA Hebben ze pauzes?
Rookpauzes?
Komt er iemand van hen

RAY Nee.
Te laat nu.

UNA We worden niet onderbroken?
Ik wil niet dat mensen hier naar binnen lopen.

RAY Wat is er te onderbreken?
Wat wil je?
Ik heb niet veel tijd.

UNA Ik zag

RAY En om eerlijk te zijn, ik

UNA Wat?

RAY Ik
Ik *hoef* hier niet met jou te zijn.
Dat weet je, of niet?
Besef je dat?
Ik *hoef* hier niet te blijven.
Of wel?

UNA Nee.
Je hebt gelijk.

RAY Ik *hoef* niet te luisteren.
Ik *hoef* niets te zeggen
Dus
een paar minuten
een paar minuten en dan moet je gaan en
omdat ze me weer nodig hebben.

Hij stapt op een verpakking met etensresten erin, merkt het niet.

UNA Kijk uit
Ze hebben dat niet opgegeten.
Iemand heeft het daar gewoon laten liggen.
Daar zou je wat van moeten zeggen.

Hij raapt het op.

RAY Het is tegen hen gezegd.
Het wordt voortdurend tegen hen gezegd.

Hij brengt de verpakking naar de vuilnisbak, duwt hem erin.

Er wordt op de deur geklopt.

Hij loopt naar de deur, doet hem iets verder open om te zien wie er is.

Hij gaat naar buiten, sluit de deur achter zich.

Una kijkt de kamer rond, gaat dan zitten.

Ray komt weer binnen.

Hij doet de deur dicht maar niet helemaal; dezelfde kier als tevoren.

RAY Waarom gaan we niet naar buiten?

UNA Waarheen?

RAY Hier weg.
Naar buiten.

UNA Nee.

RAY Naar het parkeerterrein of de

UNA Ik vind het prima hier.

RAY Het is
 UNA Jij hebt me hier naar binnen geduwd.
 RAY Ik heb niet geduwd
 UNA Uit het zicht.
 RAY Ik heb je niet geduwd.
 Ik heb je hierheen gebracht.
 UNA Ze zullen zich wel afvragen wie ik ben, of niet?
 RAY Ze hebben je allemaal gezien.
 Dus ja.
 Dat zullen ze zeker.
 Ze
 UNA Je hebt me laten wachten, Peter.
 Ik stond daar minstens
 RAY Wat wil je?
 Zou je me dat
 UNA Kan ik de deur dichtdoen?
 RAY Nee.
 UNA Kun *jij* de deur dichtdoen?
 RAY De deur blijft open.
 UNA Waarom?
 Ik
 RAY Ik wil niet dat hij dicht is.
 UNA Het tocht.
 RAY We gaan zo naar buiten.
 UNA Ik ben nu hier.
 Jij hebt me hierheen gebracht
 RAY Ik denk dat we dit beter buiten kunnen doen.
 We kunnen
 UNA Doe de deur dicht.
Hij beweegt zich niet.
 Er komt een koude wind naar binnen.
 Ik vind dat niet prettig.
 Het is
 Dan doe ik hem dicht.

Pauze.

Ze staat op, kijkt naar hem, loopt naar de deur.

Hij zet een stap in haar richting, stopt.

Zij duwt de deur dicht, plotseling, met een klap.

UNA De deur is dicht.
Ze kijkt naar wat rommel bij de deur.
 Die mensen die gewoon
 ze verwachten dat andere mensen de rommel achter hun kont opruimen.
 Ik vroeg een man
 hij liet een leeg blikje vallen
 een bierblikje
 en een chipszak
 op de stoep.
 Liet ze vallen.

Dacht er niet bij na, liet ze gewoon vallen.
 Ik zei dat hij ze op moest rapen.
 Hij lachte
 Hij dacht dat ik een grapje maakte.
 Hij was
 RAY Zou je me

Hij knippert met zijn ogen, wrijft erin.

UNA met een vrouw.
 Teef, riep ze tegen me.
 Verdedigde hem.
 En hij maar lachen
 RAY Hoe heb je me gevonden?
 UNA In een
 Het was een foto.
 In een tijdschrift.
 RAY Waar?
 Wat
 UNA Een of ander
 RAY Voor tijdschrift?
 UNA Vaktijdschrift.
 Met reclames.
 Zo'n glossy tijdschriftachtig ding, een
 in een wachtkamer
 Een wachtkamer van een dokter.
 Weet je over wat voor ding ik het heb?
 RAY Ja.
 UNA Er stond een foto op de achterkant.
 Jij en een
 met een groep mensen.
 Een team.
 Ze noemden jullie een team.
 Jullie hadden een prijs gewonnen.
 Iets waarin jullie
 heel goed zijn
 een prestatie.
 RAY En
 Toen?
 Je hebt een foto gezien?
 Je zag die foto
 UNA Heb je vrienden?
 RAY En toen
 Je
 UNA Vrienden?
 RAY Ja.
 Natuurlijk heb ik vrienden, wat
 UNA Nieuwe vrienden
 of dezelfde oude vrienden?

Pauze.

Je ogen zijn rood.
Het lijkt of ze branden.

Hij lacht kort in zichzelf en wrijft weer in zijn ogen.

RAY Wat voelde je?
UNA Niet wrijven.
RAY Een foto.
 En toen ben je hierheen gereden?
UNA Ja.
 Wil je hem zien?
RAY Nee, ik wil hem niet zien.
UNA Maar je kent de foto waar ik het
RAY Ja
UNA Hou op met wrijven.
RAY Het doet pijn.
UNA Omdat je erin wrijft.
RAY Ik wrijf erin *omdat* het pijn doet.
 Alleen zo doet het niet meer pijn.
 Je bent hierheen gereden?
UNA Ja.
RAY Hoeveel
 hoe lang heb je erover gedaan?
 Waar
 Ik geloof niet
UNA Ben ik het?
 Komt dat door mij?
 Ben je allergisch voor mij?

Pauze.

Hij staart haar aan.

 Wil je niet met me praten?
RAY We gaan nu naar buiten.
Hij loopt in haar richting.
 Opstaan.
 Wil je alsjeblieft opstaan?
 We gaan naar buiten.
 We gaan door de deur naar
UNA Ik heb je brieven geschreven.
RAY Brieven?
UNA Ze
RAY Ik heb nooit brieven gekregen.
UNA Ze zijn
RAY Wanneer?
UNA nooit verstuurd.

Pauze.

RAY Wat stond erin?
 Wanneer was dat?

UNA Het was niet de bedoeling dat ik ze stuurde.
Dat zeiden ze tegen me, de mensen die me hielpen.
De
die
daarna
ze wilden dat ik je een brief schreef
brieven
waarin stond wat ik van je dacht.
Wat ik voelde.
Tegen je wilde zeggen.
Om het niet te laten
om jou niet
te laten winnen.
Macht.
En het was

RAY Macht?
Wat is

UNA Ik heb geschreven
honderden brieven heb ik geschreven.
Je ogen uitrukken.
Ik schreef dat ik je ogen uit wilde rukken, schreef
uit wilde steken, wilde vertrappen.
Die ogen die naar me hadden gekeken.
Die handen.
Om
En nog van alles.
Ik heb ze nog steeds.

RAY Je hebt ze bewaard?

UNA De beste.
Ik lees ze soms nog wel eens.
De woede die erin zit.

Toen moest ik over hoop schrijven
Ze lieten me over hoop schrijven.
Wat ik kon doen
Wat ik nu gewoon kon doen als ik wilde
Hoe de toekomst zou zijn
de veelbelovende toekomst
de belofte die de toekomst in zich droeg
in weerwil van jou
ondanks jou
ongeacht jou.

Je gaf geen antwoord.
Nieuwe vrienden?
Of zijn je oude vrienden je trouw gebleven?

RAY Wat denk je?

UNA Ik denk
Ik denk dat de

RAY Zes zeven uur om hierheen te komen.
Waarvoor?

UNA Omdat je op die foto
RAY Om me pijn te doen?
UNA Zo zou ik het niet noemen
om je ogen
pijn te doen.
Wrijf er dan verder in.
Harder.

RAY Ik had niet met je hoeven praten.
Ik had weg kunnen lopen.
Ik ben niet verplicht om

UNA Dus die man
RAY Wat voor man?
UNA De man die dat afval liet vallen, het
het is niet het afval
het was niet het afval
dat het smerig maakte.
Het was de man, de mens die dat deed.
Omdat hij niet
geschoold
opgevoed
geciviliseerd genoeg was
en ik dacht, en het is
als ik zijn huis zou binnenlopen en afval op zijn tapijt zou gooien.
Maar de straten, de stoepen, zijn mijn huis niet, dus
wat interesseren mij die straten.
Ik dacht gewoon jij bent een beest.
Niemand heeft ooit goed voor jou gezorgd en je bent te stom
te stom om dat zelfs maar te begrijpen anders zou je andere mensen niet
laten zien wat voor een
wat voor een
laten zien wat je bent.
Dat
Je weet niet eens dat je bestaat.

Ik vroeg naar Peter.
En Ray verschijnt.

Pauze.

RAY Dit was zinloos.
Absoluut zinloos.
Begrijp je dat?
Begrijp je dat niet?
Wie heeft je gezegd dat je dit moest doen?
Wie je dit heeft aangeraden was

UNA Niemand.
RAY De mensen die
die je helpen.
Je

UNA Ik ga er al jaren niet meer heen.
Ze zijn er niet voor altijd.

RAY De dokter.
Een confrontatie
Hoe noemen ze het?
Het
Oog in oog met.
Om
Ik heb hier niet mee ingestemd.

UNA Nee.

RAY Om wat te bereiken?
Jij hebt geen recht op mijn mijn mijn vernedering.
Waar ik werk.
Waar mensen zijn.
Mijn collega's.
Collega's van mijn werk.
Zomaar binnenlopen, naar me vragen.
Ik heb je niets te zeggen.
Ik
Jij bent een
een soort geest
die uit het niets opdoemt om
Ga naar huis.
Alsjeblieft.
Laat me met rust.
Ga naar huis.

UNA Denk je dat ik nog steeds in dezelfde stad woon?

RAY Weet ik niet.
Ik weet niet waar je woont.
Hoe zou ik dat moeten weten?

UNA Dat doe ik.
Ik woon er nog steeds
We

RAY Ga weg hier en
UNA zijn nooit verhuisd.

RAY Ga terug daarheen.
Ga terug.

UNA Ik voel me als een geest.
Echt waar.
Ik voel me als een geest.
Overal waar ik kom.
Dat heb ik ook in mijn brieven geschreven.
Je hebt een geest van me gemaakt.
Mensen spraken over me alsof ik er niet was.
Lieten mij niet praten.

RAY Ga naar buiten.
Ga.
Zeg ik je.
Luister naar me.
Je bent

Loop naar buiten de frisse lucht in.
Haal diep adem.
Stap in je auto.
Hou op met geest te zijn.
Je zult
Je zult weer leven.
Omdat dit dit dit nooit had
nooit had mogen gebeuren.
Omdat, voel je je al beter?
Doet dit je *goed*?

UNA

Ja.

RAY

Dan is dat

Dat is

Ik kan niets tegen je zeggen.

Jij

Je bent volkomen

Hoe?

Hoe kan dat verdomme goed zijn?

Zeg het me

tenzij

tenzij maar je weet niet wat je wilt.

Je weet niet waarom je hier bent.

Zeg dat maar tegen degene die je gestuurd heeft

UNA

Niemand

Dat heb ik je toch gezegd.

RAY

Dan interesseert het me ook niet meer.

Hij maakt aanstalten om te gaan.

UNA

Waar ga je heen?

RAY

Nee.

UNA

Niet gaan.

RAY

Het interesseert me niet.

Het is niet mijn verantwoordelijkheid.

UNA

Ik loop met je mee.

RAY

Doe wat je wilt.

Dit is

Dit is de hel.

Blijf uit mijn buurt.

Jij hebt hulp nodig.

Hij doet de deur open, gaat naar buiten.

UNA

Ray.

Laat me hier niet achter.